

Posudek na bakalářskou práci

- školitelský posudek
 oponentský posudek

Jméno posuzovatele:

Dominika Grygarová

Datum:

4.9.2016

Autor:

Eliška Kočková-Amortová

Název práce:

Zvířata jako člověkem prioritně vnímané stimuly

Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).

Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Bakalářská práce je kompilačním shrnutím dosavadních odborných studií. Zabývá se prioritně vnímanými vizuálními stimuly, tj. podněty, které jsou člověkem přednostně vnímány, ať vědomě či nevědomě. Především se pak zaměřuje na studie věnované prioritnímu vnímání zvířat (hadi, pavouci). Cíle práce autorka jasně vymezuje v úvodu: chce (1) shrnout typy prioritně vizuálně vnímaných stimulů, (2) popsat neurální mechanismy, které jsou zodpovědné za prioritní vnímání některých stimulů, (3) shrnout a popsat metodické přístupy, které prioritní vnímání zvířat testují, (4) shrnout a kriticky zhodnotit metodické přístupy a porovnat jejich výpovědní možnosti.

Struktura (členění) práce:

Struktura práce je dobře vystavěná, což je patrné již při pohledu na řádně vypracovanou strukturu kapitol a podkapitol v Obsahu. Narativ výkladu na sebe logicky a plynule navazuje. V úvodu si autorka vytyčila cíle práce. Dále představila, co jsou prioritně vnímané stimuly, a jejich typologii. Následuje výklad neurálních korelátů při vnímání prioritizovaných stimulů, v jednotlivých podkapitolách se věnuje oblastem mozku, zásadním pro prioritní vnímání, a jejich konektivitou. Další část se věnuje konkrétním vědním přístupům k problematice – testování pozornosti, neurofyziologickým studiím a evolučnímu přístupu. Následuje představení jednotlivých metod. Autorka se dále přesouvá k tématu fobií ze zvířat a teoretičtějším diskusím o původu prioritizace potenciálně nebezpečných stimulů a testování evolučních otázek prioritizace na dětech a primátech. Závěrečná část se věnuje komparaci metodických přístupů k tématu. V závěru stručně shrnuje zásadní výstupy práce.

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?

Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?

Nadstandardní počet odborných článků (z drtivé většiny zahraničních) byly pečlivě vybrány, až na několik výjimek (které jsou vyznačeny jako sekundární literatura) se týkají úzce vymezeného tématu práce. Studie jsou pak v textu řádně citovány. Oceňuji autorčinu práci s odporujícími si výsledky studií, texty konfrontuje a pokouší se o kritické zhodnocení výpovědní hodnoty experimentálních designů citovaných studií (viz str. 17, 19–20).

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Práce obsahuje řadu grafů a ukázek stimulů, které přebírá z citovaných studií a které usnadňují pochopení výkladu. Slovní popisy výsledků vizualizovaných v grafech jsou srozumitelné a jsou plynule inkorporovány do textu. Autorka dále zařadila několik pomocných schematických obrázků, které pomáhají při vizualizaci složitějších výkladů, např. vizuálních a emocionálních drah mozku apod. Jazyková stránka vyhovuje nárokům bakalářské práce: stylistika odpovídá standardům odborného textu, používá odbornou terminologii, text je však zároveň jasný a srozumitelný. Kromě zcela ojedinělých překlepů neobsahuje gramatické chyby. Grafická stránka práce je jednotná a vyhovující (jen ojedinělou dochází k záměně pomlčky a spojovníku). Nalezla jsem jen několik nedostatků v seznamu literatury (sjednocení psaní velkých písmen u anglických článků, mezery).

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Autorka plně naplnila cíle, které si vymezila v úvodu, a vyhověla i formálním požadavkům na vypracování bakalářské práce. Práci považuji za poctivě zpracované kompilační review, byť jistě není plně vyčerpávající – což samozřejmě není v možnostech rozsahu bakalářské práce. Autorka přesvědčivě podala celistvý výklad tématu a na několika místech i diskusi zpracovaných studií. Vhodně sestavila přehled studií užívajících různé metody – dotazníková šetření, neurofyziologické i behaviorální testování, a představila jejich hlavní přednosti i zápory pro zkoumanou vědeckou otázku.

Otázky a připomínky oponenta:

Autorka na str. 4 připojuje k referovaným studiím o prioritním vnímání moderních hrozeb vlastní úvahu: „Mechanismus získání těchto strachů je sice jiný, ale dle mého názoru je pravděpodobné, že i pro moderní hrozby je posléze využíván ten samý neurální okruh. Pokud už existuje neurální okruh pro prioritizaci, tak je jeho využití logické i pro stimuly, které sice vznikly recentně, ale jejich potenciální nebezpečnost je podobná jako u těch evolučně relevantních.“ Uměla by autorka svůj názor podpořit konkrétnějšími argumenty, vycházejícími z existující literatury?

Na str. 21 autorka upozorňuje na možné nedostatky experimentálního designu studie Hagena a Laenga (2016): „Dle mého názoru ale právě taková manipulace mohla také ovlivnit respondenty – uměle vytvořené prostředí a uměle zasazené objekty mohly působit natolik nepřírozně, že rychle upoutaly pozornost respondentů. Ovšem je také možné, že experimentální design skutečně může natolik ovlivnit výsledek.“ Opět by bylo vhodné doplnit poznatky z oblasti vizuální percepce, které by hovořily pro vliv uměle vytvořeného stimulu na pozornost.

Pro komplexní výčet by bylo možné přidat mezi metody i zmínku o pupilometrii nebo elektromyografii tváře (facial EMG) při zkoumání nevědomých reakcí na emoční

stimuly.

V úvodní kapitole 1, která představuje základní pojmy, bych uvítala stručný výklad pojmu „emoce“, který je dále používán bez přesnějšího vymezení (např. vyjmenovat fyziologické reakce spojené s emocemi, neurální okruh spojený s emocemi apod.).

Podpis školitele/oponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte zhruba rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <http://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/bakalarske-obhajoby>
- Posudek, prosím, nahrajte ve formátu pdf do SIS k dané bakalářské práci nebo (v případě externích oponentů) zašlete v elektronické podobě na e-mail: zuzana.starostova@natur.cuni.cz. Vytisknutý a podepsaný posudek také zašlete na adresu: **Zuzana Starostová, katedra zoologie PřFUK, Viničná 7, 128 44 Praha 2** nebo **doručte do místnosti 241** či na **sekretariát katedry zoologie**. Podepsaný vytisknutý posudek je nutnou součástí protokolu o obhajobě bakalářské práce a musí být k dispozici nejpozději v den obhajoby.